

Justitsministeriets Forskningskontor
Rigspolitiet • Københavns Universitet • Det Kriminalpræventive Råd

Udsathed for vold og andre former for kriminalitet

Offerundersøgelserne 2005-2018. Hovedtal.

Indledning

I denne rapport opsummeres resultater vedrørende de seneste 14 års offerundersøgelser, og de overordnede udviklingstendenser for perioden 2005-2018 beskrives. Analyserne er foreløbige og vil i en senere rapport blive uddybet og kommenteret yderligere.

I rapporten belyses udsathed for tyveri – herunder også indbrud – vold og hærværk. Desuden indeholder rapporten et afsnit om den samlede kriminalitetsudvikling, hvor udsathed for de tre nævnte kriminalitetsformer betragtes samlet. Derimod belyses udsathed for tvangssamleje ikke i denne foreløbige rapport, da meget få svarpersoner på årsbasis angiver at have været udsat for dette. Dette betyder, at det statistisk set ikke er meningsfuldt at opgøre udviklingen i udsathed for denne kriminalitetstype pr. år. I rapportens sidste afsnit belyses befolkningens bekymring for personligt at blive udsat for kriminalitet samt den generelle bekymring for kriminalitet i samfundet.

Offerundersøgelsen er finansieret af Det Kriminalpræventive Råd, Justitsministeriet og Rigspolitiet og er gennemført i samarbejde med Københavns Universitet.

1.1

Undersøgelsens data og metode

Offerundersøgelsen er gennemført som et led i Danmarks Statistiks omnibusundersøgelser. Omnibusundersøgelser er interviewundersøgelser, hvor der samles flere emner i ét interview. De personer, der er omfattet af omnibusundersøgelsen, udvælges tilfældigt via Danmarks Statistiks CPR-register, således at de udgør et tilsluttet repræsentativt udsnit af befolkningen på 16-74 år.

I hvert af årene fra 2005-2015 er der cirka 18.000 personer, der er blevet anmodet om at deltage i undersøgelsen, mens nettostikprøven i årene 2016-2018 er lidt større. Således udgøres nettostikprøven i 2018 af 21.412 personer, jf. tabel 1. I 2018 er antallet af gennemførte interview 11.295, hvilket giver en svarprocent på 53 pct. Der ses en klar tendens til en fallende svarprocent i de senere år.

Danmarks Statistik har udarbejdet en personvægt for hver af de interviewede for hermed at tage højde for eventuelle skævheder i datamaterialet. Frem til juli 2007 var vægten baseret på oplysninger om personernes køn, alder, husstandstype, region (3 områder) og boligens art. Den vægtning blev derefter ændret, blandt andet foranlediget af indførslen af den såkaldte forskerbeskyttelsesordning. De aktuelle personvægte er baseret på oplysninger om personernes køn, alder, familietype, indkomst (familiens), socioøkonomisk klassificering, region (5 områder), etnicitet og uddannelse.¹

¹ For en mere detaljeret gennemgang af undersøgelsens data og metode herunder årsager til bortfald og vægtning af data se rapporten: Pedersen et. al 2018: "Udsathed for vold og andre former for kriminalitet. Offerundersøgelserne 2005-2017".

Tabel 1

Stikprøvestørrelse, antal gennemførte interviews og svarprocent fordelt efter år, 2005-2018.

	Nettostikprøve	Antal interview	Svarprocent
2005	18.238	11.668	64 %
2006	17.996	11.588	64 %
2007	17.796	11.653	65 %
2008	17.947	11.716	65 %
2009	18.268	11.521	63 %
2010	18.442	11.585	63 %
2011	18.185	11.745	65 %
2012	18.251	11.568	63 %
2013	17.750	10.446	59 %
2014	18.910	11.441	61 %
2015	18.845	11.492	61 %
2016	20.441	12.162	59 %
2017	21.169	11.710	55 %
2018	21.412	11.295	53 %
2005-2018	263.650	161.590	61 %

2

Tyveri

Tabel 2 viser udviklingen i andelen af 16-74-årige, der har oplevet at være udsat for tyveri inden for det seneste år forud for interviewtidspunktet. I tabellen angives endvidere statistiske sikkerhedsintervaller. Andelen, der har været udsat for tyveri, udviser en svagt faldende tendens over årene. Blandt de adspurgte i 2018 var andelen på 9 pct., hvilket svarer til mellem 371.000 og 436.000 ofre. Denne andel er signifikant lavere end for perioden som helhed, men ikke signifikant lavere end andelen for det forudgående år.

Tabel 2

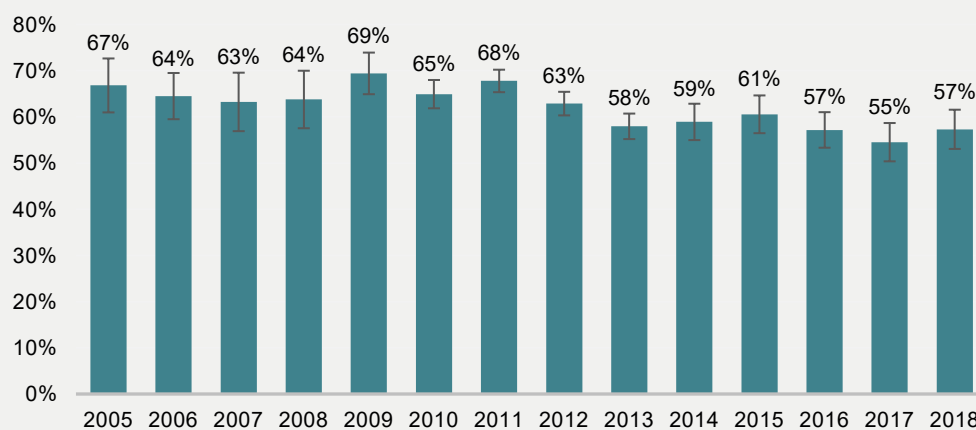
Ofre for tyveri, 2005-2018, andel og estimeret antal med angivelse af statistiske sikkerhedsintervaller.

	Andel ofre	95 % sikkerhedsinterval	Antal ofre	95 % sikkerhedsinterval	Uvægtet antal ofre i stikprøven
2005	13 %	(11,4-14,3)	507.000	(448.000-566.000)	237
2006	12 %	(11,1-13,6)	489.000	(441.000-537.000)	329
2007	11 %	(9,8-12,6)	446.000	(391.000-502.000)	222
2008	12 %	(10,3-13,2)	474.000	(416.000-532.000)	210
2009	11 %	(9,6-11,6)	431.000	(391.000-470.000)	377
2010	12 %	(11,2-12,6)	485.000	(456.000- 515.000)	893
2011	12 %	(11,5-12,7)	498.000	(474.000-522.000)	1366
2012	12 %	(11,3-12,5)	492.000	(466.000-518.000)	1285
2013	11 %	(10,1-11,4)	447.000	(422.000-472.000)	1151
2014	10 %	(9,6-11,2)	431.000	(400.000-465.000)	573
2015	10 %	(8,8-10,3)	406.000	(373.000-438.000)	534
2016	11 %	(10,0-11,6)	453.000	(423.000-490.000)	595
2017	10 %	(9,0-10,5)	411.000	(380.000-445.000)	542
2018	9 %	(8,6-10,2)	401.000	(371.000-436.000)	507

Anmeldelsestilbøjeligheden for tyveri udviser et lavere niveau de seneste år end tidligere i perioden, jf. figur 1. Blandt de udspurgte i 2018 var det 57 pct. af tyveriofrene, der havde anmeldt forholdet til politiet, eller hvor politiet havde fået kendskab om forholdet på en anden måde end ved anmeldelse. Denne andel er ikke signifikant forskellig fra andelen i 2017, men er signifikant lavere end andelen for perioden fra 2005-2017 samlet set.

Figur 1

Pct. af ofre for tyveri der har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab om forholdet på anden vis end ved anmeldelse, 2005-2018, med angivelse af statistiske sikkerhedsintervaller.

2.1

Indbrud

Siden 2012 er de 16-74-åriges udsathed for indbrud² undersøgt særskilt. Hovedtallene for udviklingen i indbrudstyverier er anført i tabel 3. I 2018 var det 2,2 pct., der havde oplevet at være udsat for indbrud inden for det seneste år forud for interviewtidspunktet, hvilket svarer til mellem 77.000 og 109.000 ofre. Denne andel er ikke signifikant forskellig fra andelen i de øvrige år.³

Tabel 3

Ofre for indbrud, 2012-2018, andel og estimeret antal med angivelse af statistiske sikkerhedsintervaller.

	Andel ofre	95 % sikkerhedsinterval	Antal ofre	95 % sikkerhedsinterval	Uvægtet antal ofre i stikprøven
2012	3,1 %	(2,8 % - 3,4 %)	127.000	(114.000-140.000)	365
2013	2,8 %	(2,5 % - 3,1 %)	118.000	(105.000-131.000)	340
2014	2,8 %	(2,4 % - 3,2 %)	116.000	(98.000-133.000)	174
2015	2,4 %	(2,0 % - 2,8 %)	105.000	(86.000-120.000)	146
2016	2,8 %	(2,3 % - 3,2 %)	116.000	(99.000-134.000)	164
2017	2,2 %	(1,8 % - 2,5 %)	92.000	(76.000-108.000)	136
2018	2,2 %	(1,8 % - 2,6 %)	93.000	(77.000-109.000)	127

² Ved indbrud forstås, at gerningspersonen uden tilladelse forsøger at opnå eller opnår adgang til privat hjem med henblik på tyveri. Andre tyverier fra hjemmet eller tyveri fra eksempelvis garager, parkerede biler, lofts- eller kælderrum, sommerhuse o.l. er ikke omfattet af denne definition af indbrud.

³ Det bemærkes, at de beregnede andele for årene 2014 til 2017 er korrigeret i denne rapport sammenlignet med det oplyste i tidligere rapporter. Ændringerne skyldes en fejl i databehandlingen. Fejlen er nu rettet.

Anmeldelsestilbøjeligheden ved indbrud er betydeligt højere, end tilfældet er for tyveri generelt. Af tabel 4 fremgår det, at blandt de adspurgte i 2018 havde 97 pct. af indbrudsofrene anmeldt forholdet til politiet, eller politiet havde fået kendskab om forholdet på en anden måde end ved anmeldelse. Selv når der alene er tale om et indbrudsforsøg, anmeldes det i godt to ud af tre tilfælde. Fra 2014 til 2018 er der ikke sket nogen statistisk signifikant ændring i tilbøjeligheden til at anmelde indbrud.

Tabel 4

Pct. af ofre for indbrud der har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab om forholdet på anden vis end ved anmeldelse, 2014-2018⁴ fordelt efter indbrud og indbrudsforsøg⁵.

	2014	2015	2016	2017	2018
Procent af indbrud anmeldt til politiet	97 %	96 %	94 %	91 %	97 %
Procent af indbrudsforsøg anmeldt til politiet	61 %	59 %	57 %	58 %	67 %
Procent af alle indbrud og indbrudsforsøg anmeldt til politiet.	86 %	86 %	83 %	82 %	88 %

⁴ I lighed med oplysningerne i tabel 3 er andelen, som er angivet i tabel 4, også korrigeret for årene 2014 til 2017 på grund af en fejl i databehandlingen.

⁵ Data for 2012 og 2013 er ikke inkluderet i tabellen, da det i disse år ikke var muligt at skelne mellem indbrudsforsøg og fuldbyrdede indbrud.

3

Hærværk

Udviklingen i andelen af befolkningen, der har oplevet at være udsat for hærværk inden for det seneste år forud for interviewtidspunktet, er angivet i tabel 5. I 2018 var det 4 pct., der angav at have været udsat for hærværk, hvilket ikke er signifikant forskelligt fra det forudgående år. Fra 2005 til 2018 er andelen, der har oplevet sig udsat for hærværk, halveret, og denne ændring er statistisk signifikant.

Tabel 5

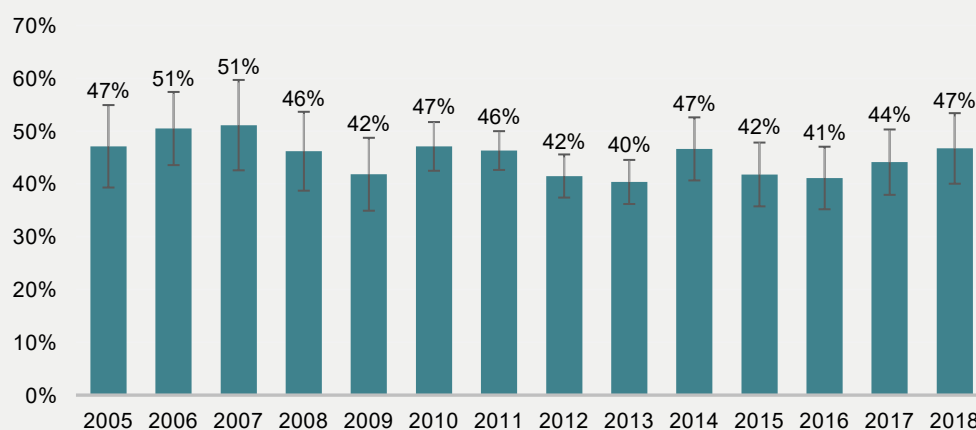
Ofre for hærværk, 2005-2018, andel og estimeret antal med angivelse af statistiske sikkerhedsintervaller.

	Andel ofre	95 % sikkerhedsinterval	Antal ofre	95 % sikkerhedsinterval	Uvægtet antal ofre i stikprøven
2005	8 %	(6,9-9,3)	318.000	(270.000-366.000)	149
2006	7 %	(6,1-8,0)	279.000	(242.000-316.000)	186
2007	7 %	(5,5-7,7)	265.000	(221.000-308.000)	124
2008	9 %	(7,6-10,1)	355.000	(304.000-405.000)	152
2009	5 %	(4,5-5,9)	211.000	(182.000-240.000)	188
2010	6 %	(5,2-6,2)	234.000	(213.000-255.000)	435
2011	6 %	(5,6-6,5)	249.000	(232.000-267.000)	662
2012	5 %	(4,4-5,2)	199.000	(184.000-216.000)	513
2013	5 %	(4,3-5,0)	194.000	(178.000-210.000)	506
2014	5 %	(4,1-5,1)	191.000	(168.000-213.000)	251
2015	4 %	(3,9-5,0)	187.000	(164.000-209.000)	243
2016	4 %	(3,9-5,0)	189.000	(168.000-212.000)	244
2017	4 %	(3,8-4,9)	186.000	(163.000-208.000)	225
2018	4 %	(3,3-4,4)	165.000	(143.000-187.000)	207

Figur 2 viser anmeldelsestilbøjeligheden for hærværk. I 2018 var det 47 pct. af hærværksofferne, der havde anmeldt hærværksforholdet til politiet, eller hvor politiet havde fået kendskab herom på anden vis. Fra 2005 til 2018 har der været nogen variation i anmeldelsestilbøjeligheden for hærværk, men der er ikke sket nogen statistisk signifikant ændring i tilbøjeligheden til at anmelde hærværkstilfælde.

Figur 2

Pct. af ofre for hærværk der har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab om forholdet på anden vis end ved anmeldelse, 2005-2018, med angivelse af statistiske sikkerhedsintervaller.

4

Vold

Andelen af de adspurgte 16-74-årige i 2018, der havde oplevet sig udsat for vold inden for det seneste år forud for interviewtidspunktet, var 1,5 pct., jf. tabel 6. Dette adskiller sig ikke signifikant fra 2017 eller perioden som helhed. I absolutte tal svarer det til, at mellem 55.000 og 75.000 af de 16-74-årige i 2018 havde oplevet sig udsat for vold.

Tabel 6

Ofre for vold, 2005-2018, andel og estimeret antal med angivelse af statistiske sikkerhedsintervaller.

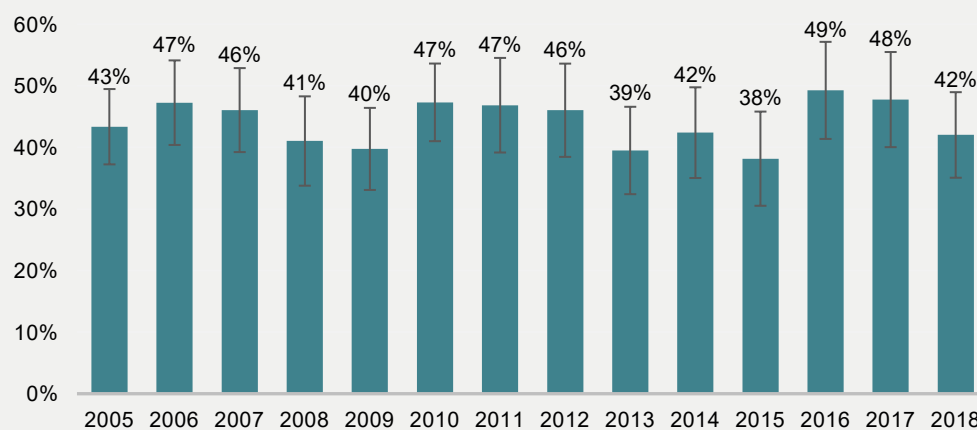
	Andel ofre	95 % sikkerhedsinterval	Antal ofre	95 % sikkerhedsinterval	Uvægtet antal ofre i stikprøven
2005	1,8 %	(1,5-2,0)	69.000	(60.000-79.000)	177
2006	1,6 %	(1,4-1,9)	65.000	(56.000-74.000)	166
2007	1,8 %	(1,6-2,1)	73.000	(64.000-83.000)	174
2008	2,0 %	(1,8-2,3)	82.000	(71.000-92.000)	191
2009	1,4 %	(1,2-1,6)	55.000	(46.000-64.000)	129
2010	1,4 %	(1,2-1,6)	58.000	(50.000-67.000)	152
2011	1,6 %	(1,4-1,9)	67.000	(58.000-76.000)	157
2012	1,5 %	(1,3-1,8)	64.000	(55.000- 73.000)	145
2013	1,4 %	(1,2-1,6)	59.000	(50.000- 68.000)	142
2014	1,3 %	(1,1-1,5)	55.000	(46.000-63.000)	117
2015	1,3 %	(1,1-1,5)	56.000	(47.000-65.000)	153
2016	1,7 %	(1,4-1,9)	71.000	(60.000-79.000)	166
2017	1,5 %	(1,3-1,8)	66.000	(57.000-76.000)	139
2018	1,5 %	(1,3-1,7)	65.000	(55.000-75.000)	141

Figur 3 viser udviklingen i anmeldelsestilbøjeligheden for vold. I 2018 var andelen af tilfælde, hvor ofret havde anmeldt volden til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab herom på anden vis, 42 pct. Denne andel er ikke signifikant forskellig fra det forudgående år eller fra perioden som helhed.

Det skal dog bemærkes, at når de seneste tre år (2016-2018) sammenlignes med de tre år forinden (2013-2015), ses et højere niveau i både udsathed for vold og anmeldelsestilbøjelighed.

Figur 3

Pct. af ofre for vold der har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab om forholdet på anden vis end ved anmeldelse, 2005-2018, med angivelse af statistiske sikkerhedsintervaller.

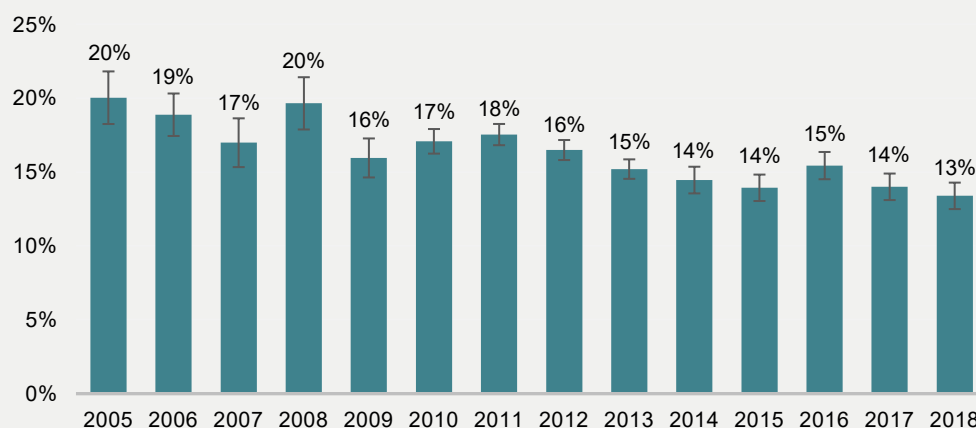
5 Den samlede udsathed for de tre former for kriminalitet

I det følgende ses på udviklingen for tyveri, hærværk og vold samlet.

Af de adspurgte 16-74-årige i 2018 var det 13 pct., der oplyste, at de i løbet af de seneste 12 måneder forud for undersøgelsen havde været udsat for tyveri, vold og/eller hærværk, jf. figur 4. I absolutte tal svarer det til mellem 534.000 og 610.000 personer. Andelen, der i 2018 var udsat for tyveri, vold og/eller hærværk, er ikke signifikant lavere end andelen af udsatte det forudgående år. Set over hele perioden – fra 2005 til 2018 – er der sket et statistisk signifikant fald i udsathed for disse tre former for kriminalitet.

Figur 4

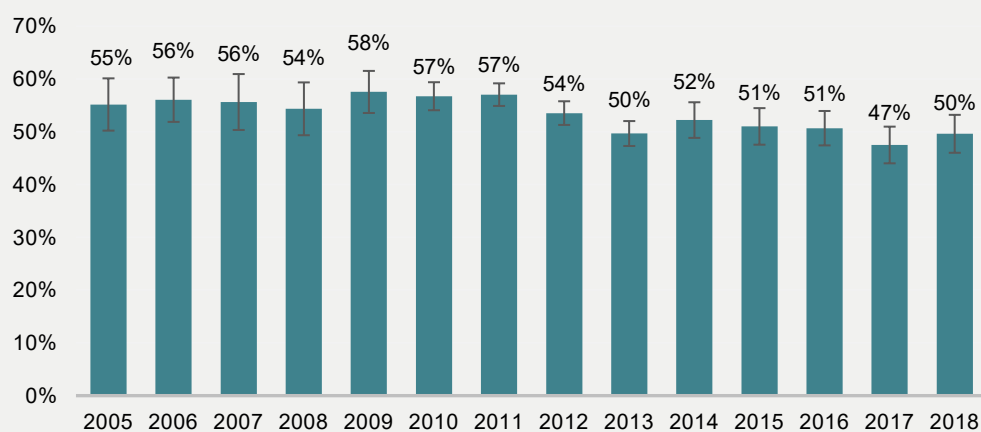
Pct. af ofre der har oplevet sig udsat for tyveri, vold og/eller hærværk inden for det seneste år forud for interviewtidspunktet, 2005-2018, med angivelse af statistiske sikkerhedsintervaller.

Af figur 5 fremgår det, at andelen af ofre for tyveri, hærværk og vold, der har anmeldt mindst ét af disse tilfælde til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab herom på anden vis, var 50 pct. i 2018. Trods en mindre stigning er denne andel ikke signifikant forskellig fra andelen i 2017, men placerer sig på et statistisk signifikant lavere niveau end for den øvrige del af perioden samlet set.

Figur 5

Pct. af ofre for tyveri, hærværk og vold der har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab om forholdet på anden vis end ved anmeldelse, 2005-2018, med angivelse af statistiske sikkerhedsintervaller. ⁶

⁶ Det bemærkes, at de beregnede andele for årene 2014 til 2017 er korrigeret i denne rapport sammenlignet med det oplyste i tidligere rapporter. Ændringerne skyldes en fejl i databehandlingen. Fejlen er nu rettet.

6

Bekymring for kriminalitet

Blandt de udspurgte i 2018 var det 12 pct., der næsten hele tiden eller ofte bekymrede sig om deres personlige risiko for at blive udsat for kriminalitet, mens andelen, der sjældent eller aldrig bekymrede sig om denne risiko, var 61 pct., jf. tabel 7. Begge andele adskiller sig signifikant fra det forudgående år, men der er ingen klare udviklingstendenser set over hele perioden i hverken opadgående eller nedadgående retning.

Tabel 7

Fordeling af svarpersoner efter bekymring for personligt at blive udsat for kriminalitet, 2005-2018, pct.

	Næsten hele tiden	Ofte	Af og til	Sjældent	Aldrig	Alle	n
2005	2 %	11 %	26 %	40 %	22 %	100 %	1.941
2006	1 %	11 %	21 %	40 %	27 %	100 %	2.843
2007	2 %	10 %	20 %	39 %	29 %	100 %	1.988
2008	3 %	16 %	24 %	35 %	22 %	100 %	1.941
2009	3 %	10 %	18 %	34 %	36 %	100 %	7.552
2010	2 %	9 %	17 %	34 %	37 %	100 %	11.611
2011	2 %	8 %	18 %	35 %	37 %	100 %	11.734
2012	2 %	8 %	18 %	35 %	37 %	100 %	11.549
2013	2 %	11 %	24 %	39 %	25 %	100 %	11.393
2014	2 %	10 %	24 %	40 %	24 %	100 %	11.487
2015	2 %	9 %	25 %	42 %	22 %	100 %	11.465
2016	2 %	11 %	29 %	40 %	17 %	100 %	12.142
2017	2 %	12 %	29 %	41 %	16 %	100 %	11.674
2018	2 %	10 %	28 %	42 %	19 %	100 %	11.234

Siden 2015 har der i offerundersøgelsen indgået spørgsmål vedrørende den samfundsmæssige bekymring for kriminalitet. Det bemærkes dog, at disse spørgsmål kun er indgået i årets tre sidste måneder i 2015, hvorfor stikprøven i 2015 er væsentligt mindre end stikprøven i 2016, 2017 og 2018. Af tabel 8 fremgår, at det i 2018 var 18 pct., der var meget bekymret for kriminaliteten i samfundet, mens godt halvdelen – 53 pct. – kun var lidt eller slet ikke bekymret for kriminalitet samfundsmæssig set. Andelen, der i 2018 var meget bekymret for kriminalitet i samfundet, er statistisk signifikant lavere end andelen i 2017, ligesom andelen, der kun var lidt eller slet ikke bekymret for kriminalitet i samfundet, er signifikant højere end i 2017.⁷

Tabel 8

Fordeling af svarpersoner efter bekymring for kriminalitet i samfundet, 2015-2018, pct.

	Meget bekymret	En del bekymret	Kun lidt bekymret	Slet ikke bekymret	Alle	n
2015	18 %	26 %	41 %	15 %	100 %	2.648
2016	21 %	30 %	37 %	12 %	100 %	12.144
2017	20 %	30 %	38 %	11 %	100 %	11.682
2018	18 %	29 %	40 %	13 %	100 %	11.236

⁷ Grundet den store forskel i stikprøvestørrelse sammenlignes ikke med 2015.

Udsathed for vold og andre former for kriminalitet.
Offerundersøgelserne 2005-2018. Hovedtal.

Forfatter

Anne-Julie Boesen Pedersen, Britta Kyvsgaard
og Flemming Balvig

Dato

Marts 2019

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Telefon

72 26 84 00

E-mail

jm@jm.dk

ISBN

978-87-93469-32-7